

WYDZIAŁ LINGWISTYKI STOSOWANEJ UW

Działania dotyczące problematyki równego traktowania, niedyskryminacji, inkluzywności podejmowane na wydziale

I. Badania

1. dr hab. Łucja Biel, prof. ucz., dr hab. Agnieszka Biernacka, prof. ucz., dr Katarzyna Czarnocka-Gołębiowska, dr Aleksandra Kalata-Zawłocka i dr Urszula Okulska-Łukawska, Instytut Lingwistyki Stosowanej partnerem w międzynarodowym interdyscyplinarnym projekcie „MHEALTH4ALL. Development and implementation of a digital platform for the promotion of access to mental healthcare for low language proficient third-country nationals in Europe”, finansowanego przez unijny Fundusz Azylu, Migracji i Integracji.

Głównym celem projektu jest promowanie dostępu do usług zdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego dla obywateli państw trzecich o niskiej znajomości języka państwa przyjmującego (LLP TCN), w tym uchodźców, osób ubiegających się o azyl czy migrantów. W ramach projektu identyfikujemy i oceniamy istniejące zasoby językowe dotyczące zdrowia psychicznego; identyfikujemy potrzeby, bariery i strategie komunikacyjne; opracowujemy wielojęzyczne materiały wideo dla pacjentów i pracowników opieki zdrowotnej; testujemy rozwiązania półautomatyczne zwiększające dostępność materiałów oraz tworzymy i testujemy wielojęzyczną platformę cyfrową z materiałami edukacyjnymi w zakresie zdrowia psychicznego. Okres realizacji projektu: 1.1.2022-30.06.2025.

2. dr Wojciech Figiel jest kierownikiem projektów: „Audiodeskrypcja w edukacji – percepcja wśród nauczycieli szkół specjalnych”, projekt współfinansowany ze środków Fundacji Universitatis Varsoviensis; „Warunki pracy tłumaczy z dysfunkcją wzroku”, projekt finansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki w ramach konkursu PRELUDIUM. Nr umowy: UMO-2013/09/N/HS2/0209. Okres realizacji projektu: 2014-03-05 - 2017-03-07. Projekt „Interlingual Live Subtitling for Access” (ILSA) finansowany przez Unię Europejską ze środków programu Erasmus+ – Partnerstwa Strategiczne, nr projektu: 2017-1-ES01-KA203-037948. Okres realizacji projektu 2017-09-0 – 2020-08-31. Rola w projekcie: kierownik zespołu z Uniwersytetu Warszawskiego. Strona internetowa projektu: www.ilsaproject.eu.

dr Wojciech Figiel, NCBiR przyznał finansowanie w wysokości 2 603 611,49 zł dla projektu „Opracowanie panelu prezentującego pismo Braille’a dla osób niedowidzących i niewidomych” (program Rzeczy są dla ludzi/0063/2020): <https://www.gov.pl/web/ncbr/aktualizacja-wynikow-konkursu-rzeczy-sa-dla-ludzi2>. Głównym wykonawcą i koordynatorem projektu jest Centrum Badań i Rozwoju Technologii Przemysłowych (CBIRTP). Celem projektu jest m.in. opracowanie dostępnego dla osób niewidomych bankomatu (możliwego do zamontowania zarówno na wolnym powietrzu, jak i w pomieszczeniach).

3. 2022-2023 prof. Joanna Getka, „Mury runą – polskie doświadczenie uchodźcze w kulturze i literaturze” w ramach Programu Promocja języka polskiego Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej nr BJP/PJP/2022/1/00005/DEC/1. Projekt realizowany we współpracy z Żytomierskim Uniwersytetem Państwowym im. I. Franki, Uniwersytetem w Charkowie oraz Uniwersytetem w Poczdamie.

Prof. Joanna Getka, Grant Fundacji na Rzecz Rozwoju Nauki Polskiej „Program dla Ukrainy”, „Welcome to Polska. Analysis of integration of young Poles and Ukrainians after 24.02.2022 for encouraging the adaptation of Ukrainian students in Poland” (ZNW/JJL/411-2327/2023), Kwota realizacji 268 000zł, <https://www.fnp.org.pl/trzeci-konkurs-w-programie-dla-ukrainy-rozstrzygniety-znamy-zwycieskie-projekty/>

4. Grant MNiSW nr 206428/E-343/S/2017-1 z dnia 12.12.2017, tytuł: „Kształtowanie kompetencji językowych u uczniów z dysleksją rozwojową”, czas trwania: 01.01–31.12.2018, kierownik: prof. Sambor Grucza, współwykonawca: dr Agnieszka Andrychowicz-Trojanowska, dr hab. Monika Płużyczka.

5. Grant na realizację projektu badawczego pt. „Sezonowa emigracja zarobkowa z Polski do Łotwy i Estonii (1932-1939)”, przyznany w ramach konkursu Narodowego Centrum Nauki „Opus 16”. Kierownik: dr hab. Jerzy Grzybowski. Okres realizacji: 2019–2022.

6. Projekt „Ukraińskie dzieci w Polsce: Mój wielojęzyczny świat” (2022 - obecnie). Celem jest lepsze zrozumienie wielojęzyczności ukraińskich dzieci-uchodźców wojennych obecnie mieszkających w Polsce. Celem projektu jest zidentyfikowanie potencjalnych wyzwań, takich jak poczucie „przeciążenia” nowym językiem, zagrożenia dla tożsamości językowej czy ryzyko wykluczenia. Projekt dąży również do określenia przyczyn tych trudności, aby ułatwić poszukiwanie skutecznych rozwiązań zarówno dla uczestników badania, jak i dla społeczności przyjmującej. Kwestie te są istotne nie tylko w kontekście interakcji społeczno-językowych, ale przede wszystkim w obszarze edukacji. Istotne jest wsparcie dzieci zarówno w zakresie nauki nowego języka (polskiego) jako języka edukacji, jak i w podtrzymywaniu języka ojczystego dzieci, który obecnie uzyskał status języka odziedziczonego (heritage language, HL). Wykonawcy: dr hab. Magdalena Olpińska-Szkiełko, prof. ucz., dr hab. Svitlana Romaniuk, prof. ucz., mgr Regina Pilipavičiūtė-Gugała.

7. Dr hab. Grażyna Mańkowska, projekt „Językowy obraz płci w kulturze rosyjskiej” (2010 – obecnie). Celem badań jest analiza rosyjskich stereotypów płciowych utrwalonych w języku oraz zmian w postrzeganiu kobiet i mężczyzn, a także uświadomienie zagrożeń (dyskryminacja) wynikających ze stereotypizacji płci.

8. Badania nad dyskursem grup marginalizowanych LGBTQ+, m.in. nad dyskursem pornograficznym zewnętrznym homo- i biseksualnym prowadzone nieprzerwanie od 2019 roku, dr Mateusz Białas.

II. Studia, zajęcia dydaktyczne, warsztaty

Studia I stopnia – kierunek: lingwistyka stosowana, Specjalność *Przekład i technologie tłumaczeniowe, Polski Język Migowy*.

Warsztaty przekładowe dot. mobbingu (w tym cyberbullyingu), hejtu, mowy nienawiści, cyberprzemocy, wykluczania ze społeczności (w tym online), prowadzone w ramach studiów podyplomowych IPSKT (Interdyscyplinarnego Studium Kształcenia Tłumaczy) oraz zajęć dydaktycznych na studiach II stopnia; dr Jekaterina Blizniuk-Biskup.

Zajęcia

Wykład monograficzny dla studentów I roku studiów II stopnia, na kierunku *filologia rosyjska* „Wprowadzenie do lingwistyki gender”.

Prace dyplomowe

Prace licencjackie napisane pod kierunkiem dr Magdaleny Kuratczyk:

2022 - Małgorzata Wilczyńska *Nazwy osób orientacji nieheteroseksualnej we współczesnym języku rosyjskim w aspekcie leksykograficznym*. W pracy (w jednym z rozdziałów) poruszono problem dyskryminacji osób nieheteroseksualnych w Rosji.

2024 - studentka z niepełnosprawnością ruchową Agnieszka Baczyńska *Słownictwo rosyjskie grupy tematycznej „sprzęt rehabilitacyjny” w aspekcie leksykograficznym*. W pracy (w

jednym z rozdziałów) poruszono zagadnienie stosunku do osób z niepełnosprawnością ruchową w Rosji, w tym problemy z dostępnością sprzętu rehabilitacyjnego.

Praca magisterska napisana pod kierunkiem dr hab. Grażyny Mańkowskiej: *Specyfika języka genderowo zorientowanych czasopism „Cosmopolitan” i „Maxim”*, autorka - Anna Korytkowska, 2019 r. W pracy poruszono zagadnienie stereotypów płciowych.

Discursive representation of LGBT community in TVP Info and TVN 24 Internet news - praca licencjacka, autor: Marcin Skopczyński, promotor: dr Grzegorz Kowalski (egzamin dyplomowy: 14.07.2022 r.)

Conceptualization of female roles in selected Polish proverbs from the perspective of Feminist Critical Discourse Analysis - praca licencjacka, autorka: Magdalena Prus, promotor: dr Grzegorz Kowalski (egzamin dyplomowy: 7.09.2023 r.)

A critical discourse analysis of English and Polish misogynistic hate speech in Instagram comments - praca licencjacka, autorka: Malwina Pietrzak, promotor: dr Grzegorz Kowalski (egzamin dyplomowy: 12.09.2024 r.)

Praca w przygotowaniu:

Gender bias in academia from the perspective of Critical Discourse Analysis. A conversation analysis of conference discussions - praca magisterska, autorka: Magdalena Prus, promotor: dr Grzegorz Kowalski; projekt uzyskał pozytywną ocenę Komisji Rektorskiej ds. Etyki Badań Naukowych z Udziałem Człowieka (363/2024); badania prowadzone podczas cyklicznych konferencji doktoranckich „Heurystyki” Szkół Doktorskich UW: Nauk Humanistycznych i Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, za zgodą dyrekcji obu szkół; przygotowując projekt Autorka nawiązała również kontakt z Obserwatorium Równości UW oraz prof. Anetą Ostaszewską, kierownik Centrum Badań nad Problematyką Kobiet i Płci w IPSiR UW.

Praca doktorska (w przygotowaniu): „Przedstawianie osób czarnoskórych w wybranych przekładach Zofii Kierszys w konfrontacji z anglojęzycznymi oryginałami” - mgr Zuzanna Jaskuła, promotor: dr hab. Marta Kaźmierczak.

Praca zaliczeniowa w ramach programu MISH pt.: „Український тиждень” o uchodźctwie wojennym kobiet i mężczyzn z Ukrainy. Analiza językowa wybranych artykułów. Autor: Mikołaj Petryga, promotor: dr hab. Svitlana Romaniuk, prof. ucz. W pracy przeanalizowano, w jaki sposób ukraińskie media wypowiadają się o uchodźczyńiach, a jak o uchodźcach wojennych i czy płeć ma na to wpływ.

Prace zaliczeniowe zrealizowane dla organizacji pozarządowych:

1. Raport *Analiza korpusowa dyskursu wybranych polskich mediów na temat konfliktu izraelsko-palestyńskiego w okresie od 7 października 2023 do 7 kwietnia 2024* przygotowany jako praca zaliczeniowa w ramach zajęć „Critical Discourse Analysis” dr. Grzegorza Kowalskiego na kierunku „Language Science and Technology” w Instytucie Lingwistyki Stosowanej. Autorzy raportu: Julia Biwan, Gabriel Włodarczyk, Weronika Wódkowska.

Raport został przygotowany w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii - Otwarta Rzeczpospolita i przyjęty przez Stowarzyszenie w październiku 2024 r. Opublikowany na stronie Stowarzyszenia: <https://www.otwarta.org/analiza-korpusowa-dyskursu-wybranych-polskich-mediow-na-temat-konfliktu-izraelsko-palestynskiego/>

2. Raport *Stygma aborcyjna w artykułach medialnych w latach 2016-2023. Jak Krytyka Polityczna i Sieci piszą o aborcji* przygotowany jako praca zaliczeniowa w ramach zajęć „Critical Discourse Analysis” dr Grzegorza Kowalskiego na kierunku „Language Science and Technology” w Instytucie Lingwistyki Stosowanej. Autorzy raportu: Hubert Jankowski, Magdalena Prus.

Raport został przygotowany w ramach współpracy z polskim oddziałem Amnesty International i po uzyskaniu jego pozytywnej oceny został przesłany do dalszego procedowania

do zespołu badawczego Międzynarodowego Sekretariatu Amnesty International w styczniu 2025 r.

Koła naukowe

Koło Lingwistyczno-Translatoryczne Polskiego Języka Migowego (LiTr PJM) organizuje warsztaty i szkolenia, angażując się w promowanie wśród społeczności akademickiej równości komunikacyjnej i włączenie języka migowego do głównego nurtu społeczeństwa. Działalność Koła skupia się na propagowaniu polskiego języka migowego (PJM) zarówno wśród osób słyszących, jak i niesłyszących, z naciskiem na zapewnienie równych możliwości w dostępie do edukacji i komunikacji.

Koło współpracuje z instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi oraz osobami głuchymi, dążąc do podnoszenia świadomości na temat równości językowej oraz roli PJM jako pełnoprawnego języka naturalnego. Opiekun Koła - dr Aleksandra Kalata-Zawłocka.

Zespoły badawcze

Zespół badawczy „Laboratorium badań nad różnorodnością” (LabBR, Research Laboratory on Diversity) na Wydziale Lingwistyki Stosowanej i Wydziale Pedagogicznym UW, skład: dr Magda Żelazowska-Sobczyk (Wydział Lingwistyki Stosowanej; kierownik zespołu badawczego), dr hab. Agnieszka Andrychowicz-Trojanowska, prof. ucz. (Wydział Lingwistyki Stosowanej), dr hab. Joanna Osiejewicz, prof. ucz. (Wydział Lingwistyki Stosowanej), dr hab. Urszula Markowska-Manista (Wydział Pedagogiczny), działa od 05.2024, <http://legal-communication.iksi.uw.edu.pl/lab-on-diversity/>

III. Konferencje, seminaria, debaty

Organizacja konferencji międzynarodowej *Kulturowa i językowa adaptacja ukraińskich uchodźców – zadania i wyzwania. Polska-Kanada*, realizowany wspólnie z Uniwersytetem Alberta, 06.2024, Instytut Ukrainistyki. Projekt współfinansowany ze środków Fundacji Universitatis Varsoviensis.

Organizacja konferencji międzynarodowej *Ukraińscy uchodźcy w Polsce i Gruzji: wyzwania nowej epoki*, 7 marca 2025, Instytut Ukrainistyki. Projekt współfinansowany ze środków Fundacji Universitatis Varsoviensis.

Dr hab. Marta Kaźmierczak: udział z referatem w konferencji „Translation as Resistance: The Politics of Intercultural Mediation in East-Central Europe. International Conference in support of Ukrainian scholarship in Language and Cultural Studies”, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Center for English-language Academic and Cross-cultural Communication, 7 czerwca 2022, online.

IV. Inne wydarzenia

Udział w projekcie „Solidarity with Ukraine – 4EU+ for Ukraine”, NAWA-UW, 2023-2024. Działania włączające uchodźców ukraińskich do życia w społeczeństwie polskim, m.in. przygotowanie i prowadzenie zajęć z języka i kultury polskiej.

Udział pracowników i doktorantów WLS w programie „UW dla Ukrainy”, projekt nr POWR.03.0100-00-T215/18 (15.10.2022–31.10.2023). Aktywizacja społeczna i zapobieganie wykluczeniu uchodźców z Ukrainy poprzez działania edukacyjno-adaptacyjne, zawodowe, rozwojowe, m.in. dzięki realizacji kursów języka polskiego jako obcego.

Realizacja projektu pt.: *Poznaj swoich sąsiadów - bliskich i dalekich. Język i kultura w pigułce. Program wspierający integrację dzieci i młodzieży w szkołach*, od 2021 - obecnie, Instytut Ukrainistyki, pomysłodawca i koordynator – dr hab. Svitlana Romaniuk, prof. ucz.

Udział dr hab. Svitlany Romaniuk, prof. ucz. w projekcie *BilingualFuture (Ukraine). Program promocji nauki języka angielskiego w przedszkolach i szkołach ukraińskich (2022-2023.)*. Inicjatywa przewiduje udostępnienie nieodpłatnej możliwości uczenia się języka angielskiego, obejmując obszar całego kraju.

Wydział od 2023 r. jest partnerem Konkursu piosenki obcojęzycznej *JoseSong*, promującego różnorodność językowo-kulturową. Odbyły się 2 edycje: w r. 2023 i 2024.

VII. Nagrody

Dr Wojciech Figiel, Główna nagroda za najlepszą rozprawę doktorską na temat niepełnosprawności w XIV edycji ogólnopolskiego konkursu „Otwarte drzwi”, organizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

VIII. Publikacje

Dr hab. Agnieszka Andrychowicz-Trojanowska, prof. ucz., prof. Sambor Grucza, *Okulograficzna analiza stopnia dostosowania podręczników szkolnych do nauki języka angielskiego do potrzeb uczniów z dysleksją rozwojową*, *Applied Linguistics Papers*, 2018, 25/4, pp. 117-128.

dr hab. Grażyna Mańkowska, publikacje z zakresu lingwistyki gender, m.in.: *O stereotypowym postrzeganiu zachowań komunikacyjnych kobiet i mężczyzn*, „Zeszyty Naukowe. Neofilologia”, z. 8 Komunikacja międzykulturowa. Stereotypy, (red.) J. Mąkosza-Bogdan, Warszawa 2012, s. 61-75; *O kobietach i dla kobiet. Stereotyp płci w rosyjskojęzycznej prasie kobiecej*, wyd.: IR UW, Warszawa 2013; *Wizerunek kobiety w czasopiśmie rosyjskojęzycznych*, [w:] *Obraz płci w języku i kulturze*, (red.) J. Arabski, M. Będkowska-Obłąk, J. Ziębka, Seria: językoznawstwo 10, Katowice 2014, s. 47-60; *Rola płci w nauczaniu języków obcych*, „Zeszyty Naukowe”, z.11. Współczesne tendencje w nauczaniu języków obcych, (red.) J. Mąkosza-Bogdan, Warszawa 2020, s. 23-32; *Nowe feminatywy w języku rosyjskim*, [w:] *Od świata do języka. Różne przejawy zmienności języków słowiańskich*, (red.) M. Gębka-Wolak, I. Kaproń-Charzyńska, J. Kamper-Warejko, Toruń 2024, s. 55-67.

Analiza dyskursu LGBTQ+ - publikacje dotyczące dyskursu pornograficznego zewnętrznego, dr Mateusz Białas.

dr Jekaterina Blizniuk-Biskup, dr Krzysztof Jeleń, *Nauczanie języka polskiego jako obcego online w ramach programu „UW dla Ukrainy” z perspektywy rusycysty – refleksja glottodydaktyczna* (rozdział monografii, wydawnictwo UW, w druku).

dr hab. Marta Kaźmierczak, *Poezja i przekład przeciwko przemocy (Auden – Wittlin – Barańczak)*, „Przekładaniec” 46, 2023, s. 86–103.
<https://doi.org/10.4467/16891864ePC.22.009.16929>.

IX. Organizacja pracy i studiów

Współpraca z osobami na emeryturze:

Instytut Filologii Rosyjskiej umożliwia aktywność zainteresowanym emerytom, zapraszając ich do udziału w szkoleniach, seminariach, konferencjach. M.in. w dn. 5.02 2025 w

seminarium metodycznym pt. *Film krótkometrażowy w nauczaniu języka rosyjskiego jako obcego* wzięła udział dr hab. Ludmiła Szypielewicz. Z kolei w dn. 9.11.2024 pracownicy IFR (dr Magdalena Kuratczyk, dr Michał Kozdra) wzięli udział w seminarium dla nauczycieli, którego organizatorką była dr hab. L. Szypielewicz.

Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu: współpraca z wykładowcami 65+ w ramach studiów podyplomowych IPSKT (Interdyscyplinarne Studium Kształcenia Tłumaczy) prowadzonych wyłącznie w trybie online; wsparcie szkoleniowe, merytoryczne, informacyjne, techniczne.

Zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, w tym niewidomych i niesłyszących, opiera się na równościowych działaniach, takich jak dostosowanie stanowisk pracy, elastyczność w rekrutacji i wdrożenie technologii wspierających, zapewniając równy dostęp do pracy i rozwoju zawodowego.

Umożliwianie udziału w spotkaniach stacjonarnych osobom, którzy nie mogą być obecne (spotkania hybrydowe).

Dostęp do pokoju dla rodziców z małymi dziećmi w budynku Dobra 55.

Różowa skrzyneczka w budynku Dobra 55 – zapewnienie dostępu do bezpłatnych środków higieny w przestrzeni publicznej.